

FUTURE TECHNOLOGY
CÔNG NGHỆ TƯƠNG LAI

ĐẠI HỌC KINH TẾ KỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP

KHOA CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

Bài Thực Tập 11

Lập trình với con trỏ (tiếp)

Hà Nội – 2022

NỘI DUNG

1

Mục tiêu bài học

2

Hướng dẫn học tập

3

Nội dung bài học

4

Giao nhiệm vụ tuần tiếp theo

MỤC TIÊU BÀI HỌC

- **Mục tiêu:**

Trang bị cho sinh viên kỹ năng lập trình cơ bản trong C++:

- + Con trỏ mảng, con trỏ chuỗi
- + Viết chương trình sử dụng con trỏ
- + Phát hiện và sửa lỗi

- **Kết quả đạt được:**

Sinh viên sử dụng thành thạo con trỏ mảng và con trỏ chuỗi để áp dụng giải các bài tập từ đơn giản đến phức tạp.

HƯỚNG DẪN HỌC TẬP

Để hoàn thành tốt bài học này sinh viên cần thực hiện những nhiệm vụ sau:

- Đọc trước tài liệu: “B10_Tailieu_TTLTCB_2” phần nhắc lại kiến thức lý thuyết mục “E. TÓM TẮT LÝ THUYẾT”
- Cài đặt, sử dụng được công cụ thực hành Cfree 5.0.
- Thực hành trên máy tính các bài thực hành mẫu.
- Hoàn thành các bài thực hành tự làm cuối bài học.
- Hoàn thành các bài tập giao về nhà.
- Trao đổi, thảo luận với giảng viên qua các phương thức:
  - + Thảo luận đặt câu hỏi trên diễn đàn.

NỘI DUNG BÀI HỌC

I. Hướng dẫn ban đầu (90 phút)

- 1.1 Tổng hợp lý thuyết
- 1.2 Hướng dẫn thực hành bài số 01
- 1.3 Hướng dẫn thực hành bài số 02

II. Hướng dẫn thường xuyên (90 phút)

- 2.1 Hướng dẫn thực hành bài số 03
- 2.2 Hướng dẫn thực hành bài số 04

III. Bài tập tự giải (90 phút)

I. HƯỚNG DẪN BAN ĐẦU

- Sinh viên cần cài đặt được công cụ thực hành.
- Yêu cầu sinh viên đọc lại và ghi nhớ các kiến thức lý thuyết trong mục E trong tài liệu “*B10_Tailieu_TTLTCB_2*”
- Hướng dẫn chi tiết ví dụ mẫu để hiểu rõ về cách sử dụng con trỏ trong mảng và xâu ký tự.

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Con trỏ và mảng

- Giả sử ta có `int a[30];` thì `&a[0]` là địa chỉ phần tử đầu tiên của mảng đó, đồng thời là địa chỉ của mảng.
- Trong C++, tên của mảng chính là **1 hằng địa chỉ** = địa chỉ của phần tử đầu tiên của mảng

`a = &a[0];`

`a+i = &a[i];`

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Con trỏ và mảng

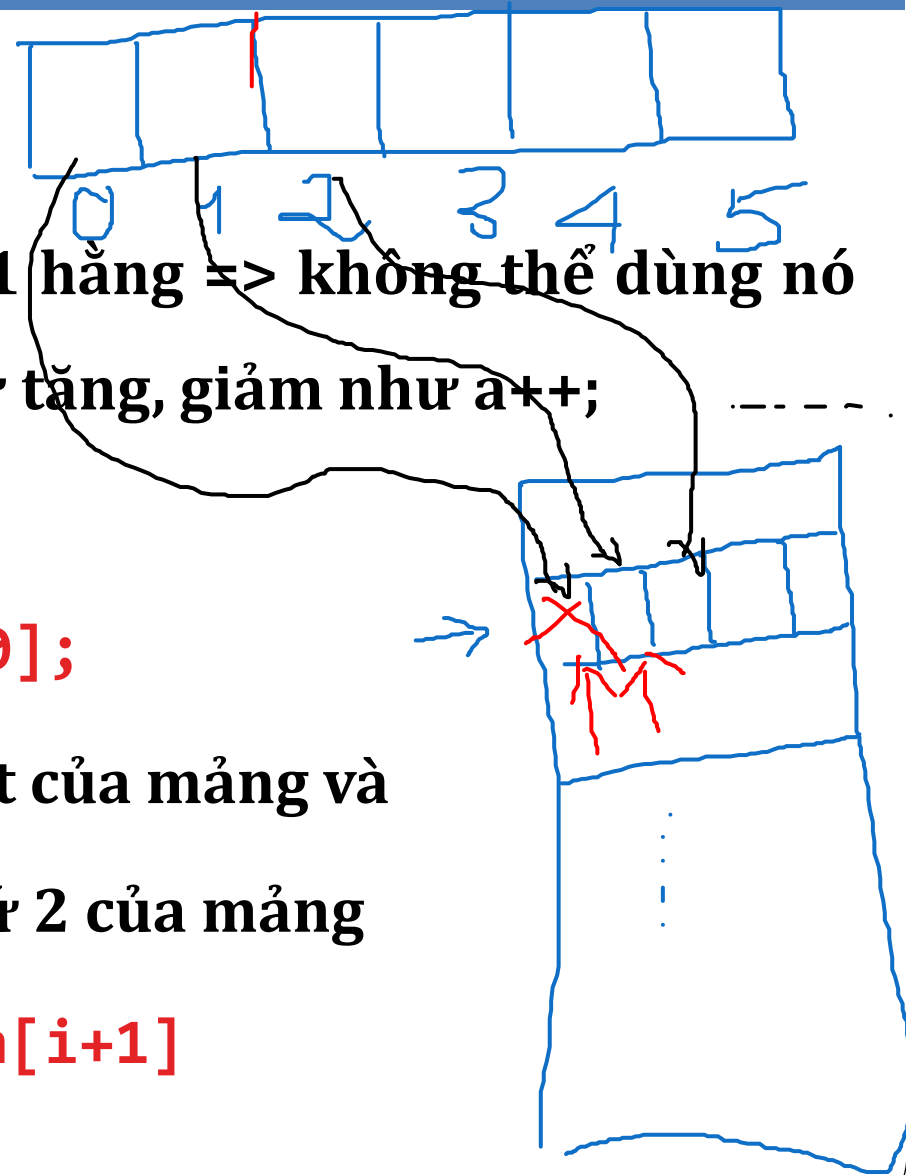
- Tuy vậy cần chú ý rằng a là 1 hằng $\Rightarrow$ không thể dùng nó trong câu lệnh gán hay toán tử tăng, giảm như $a++$;

- Xét con trỏ:

```
int *pa;  
pa = &a[0];
```

$\Rightarrow$ pa trỏ vào phần tử thứ nhất của mảng và

- $pa + 1$ sẽ trỏ vào phần tử thứ 2 của mảng
- $*(pa+i)$ sẽ là nội dung của $a[i+1]$

Hỏi đáp

```
int a[30];
```

```
int *prt_a;
```

- Con trỏ ptr_a chỉ đến biến mảng a?

```
prt_a= &a[0];
```

- Hiển thị giá trị của phần tử a[0] thông qua con trỏ ptr_a?

```
cout<< a[0];
```

```
cout<<*prt_a;
```

- Hiển thị giá trị của phần tử a[1] thông qua con trỏ ptr_a?

```
cout<<*(prt_a +1);
```

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Con trỏ chuỗi

- Ta có `char tinhthanh[30] = "Đa_Lat";`
- Tương đương :
`char *tinhthanh;`
`tinhthanh = "Đa lat";`
- Hoặc : `char *tinhthanh = "Đa lat";`
- Ngoài ra các thao tác trên chuỗi cũng tương tự như trên mảng
`*(tinhthanh+3) = "l"`
- Chú ý : với chuỗi thường thì không thể gán trực tiếp như dòng thứ 3

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Mảng các con trỏ

- Con trỏ cũng là một loại dữ liệu nên ta có thể tạo một mảng các phần tử là con trỏ theo dạng thức.
`<kiểu> *<mảng con trỏ>[<số phần tử>];`
- Ví dụ: `char *ds[10];`
  - ds là 1 mảng gồm 10 phần tử, mỗi phần tử là 1 con trỏ kiểu char, được dùng để lưu trữ được của 10 chuỗi ký tự nào đó
- Cũng có thể khởi tạo trực tiếp các giá trị khi khai báo
`char * ma[10] = {"mot", "hai", "ba"...};`

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Chú ý

- Cần phân biệt **mảng con trỏ** và **mảng nhiều chiều**.
- Mảng nhiều chiều là mảng thực sự được khai báo và có đủ vùng nhớ dành sẵn cho các phần tử.
- Mảng con trỏ chỉ dành không gian nhớ cho các biến trỏ (chứa địa chỉ). Khi khởi tạo hay gán giá trị: cần thêm bộ nhớ cho các phần tử sử dụng => tốn nhiều hơn

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Con trỏ trỏ tới con trỏ

- Bản thân con trỏ cũng là 1 biến, vì vậy nó cũng có địa chỉ và có thể dùng 1 con trỏ khác để trỏ tới địa chỉ đó.

<Kiểu DL> **<Tên biến trỏ>;

- Ví dụ: `int x = 12;`

`int *p1 = &x;`

`int **p2 = &p1;`

- Có thể mô tả 1 mảng 2 chiều qua con trỏ của con trỏ theo công thức :

$$M[i][k] = *((*(M+i)+k)$$

Với

- $M+i$ là địa chỉ của phần tử thứ i của mảng
- $*(M+i)$ cho nội dung phần tử trên
- $*(M+i)+k$ là địa chỉ phần tử $[i][k]$

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

Con trỏ trỏ tới con trỏ

- Ví dụ: in ra 1 ma trận vuông và cộng mỗi phần tử của ma trận với 10

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

```
#include <iostream.h>
#define hang 3
#define cot 3
int main()
{int mt[hang][cot] = {    {7,8,9},
                           {10,13,15},
                           {2,7,8}          };

  int i,j;
  for (i=0; i<hang; i++)
  {   for (j=0; j<cot; j++)
        cout<< mt[i][j]<<"\t";
      cout<<endl;
  }
```

1.1 TỔNG HỢP LÝ THUYẾT

```
for (i=0; i<hang; i++)  
{  
    for (j=0; j<cot; j++)  
    {  
        * (* (mt+i) +j) = * (* (mt+i) +j)  +10;  
        cout<<* (* (mt+i) +j) <<"\t";  
    }  
    cout<<endl;  
}  
  
}
```


1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

Trong bài thực hành này sinh viên tìm hiểu và thực hành khai báo và sử dụng mảng con trỏ

Image Upload

- **Bài toán:** Viết chương trình thực hiện các công việc sau:
  - a. Khai báo và khởi tạo một mảng 3 số nguyên
  - b. Lưu giữ các phần tử của mảng trong một mảng các con trỏ
  - c. In giá trị các phần tử của mảng con trỏ ra màn hình

```
1 #include<iostream>
2 using namespace std;
3 int main () {
4     int a[4]={1,2,3};
5     int *gt=NULL;
6     gt=&a[0];
7     for(int i=0; i<3; i++){
8         cout<<"\ta["<<i<<"]="<<* (gt+i) << endl;
9     }
10    return 0;
11 }
```

"C:\Users\admin\Documents\C-Free\Temp\Untitled2.exe"

a[0]=1

a[1]=2

a[2]=3

Press any key to continue . . .

Image uploaded by Le Huu Nam

```
#include <iostream>

using namespace std;

int main() {
    int a[3];
    // nhập mảng 3 số nguyên
    for (int i = 0; i < 3; i++) {
        cout << "nhap a[" << i << "] = ";
        cin >> a[i];
    }

    int* ptr;
    ptr = &a[0];
    cout << "gia tri cua mang con tro : ";
    // xuất mảng thông qua con trỏ
    for (int i = 0; i < 3; i++) {
        cout << *(ptr + i) << " ";
    }

    system("pause");
    return 0;
}
```

Image uploaded by nguyên trung hiếu

```

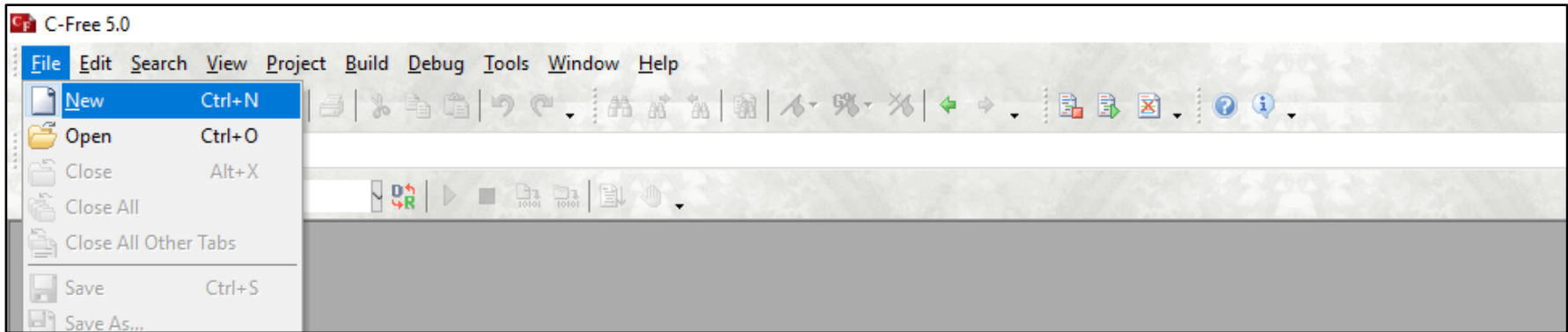
1 #include<iostream.h>
2 int main(){
3     int a[3];
4     int *pa=&a[0];
5     for(int i=0; i<3;i++){
6         cout<<"Nhap a["<<i<<"]= ";
7         cin>>*(pa+i);
8     }
9     cout<<endl;
10    for(int i=0; i<3;i++){
11        cout<<"Gia tri cua mang thong qua *pa["<<i<<"]= "<<*(pa+i)<<endl;
12    }
13    cout<<endl;
14    for(int i=0; i<3;i++){
15        cout<<"Dia chi cua mang thong qua pa["<<i<<"]= "<<(pa+i)<<endl;
16    }
17 }

```

Image uploaded by Nguyễn Tuấn Tiến

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

- **Bước 1:** Tạo mới một file*.cpp thực hiện thao tác File\New

- File mới xuất hiện, sinh viên chuyển sang bước 2 thực hiện gõ các câu lệnh theo các bước hướng dẫn.

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

Bước 2: Khai báo thư viện cần dùng

```
#include <iostream.h>
```

Bước 3: Khai báo biến mảng con trỏ

```
int A[MAX] = {10, 100, 200};  
int *contro[MAX];
```

Bước 4: Lưu trữ các giá trị của mảng trong mảng số nguyên

```
for (int i = 0; i < MAX; i++)  
{  
    contro[i] = &A[i]; // gán địa chỉ của số nguyên.  
}
```

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

Bước 5: In các giá trị của các phần tử trong mảng

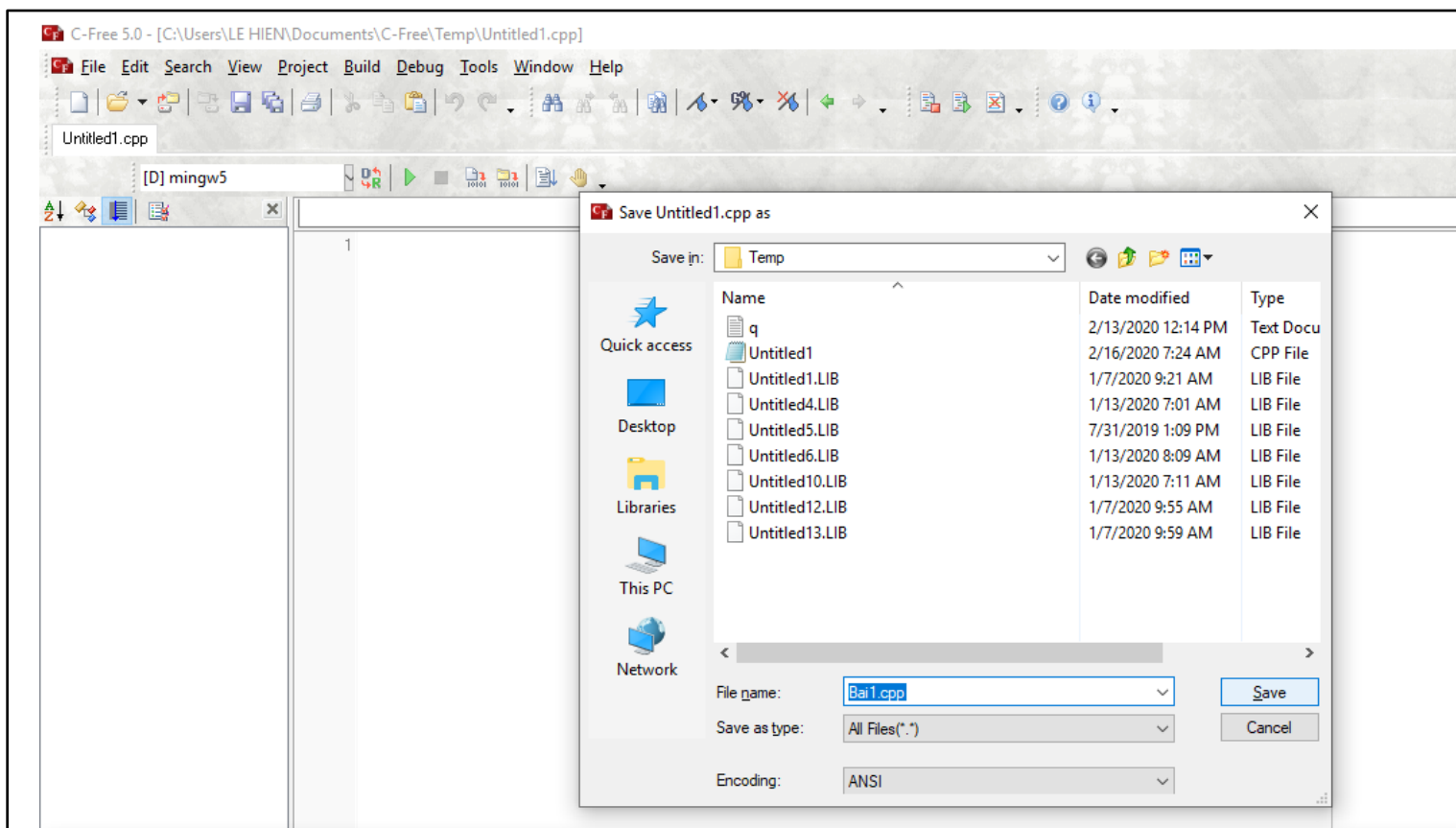
```
for (int i = 0; i < MAX; i++)  
{  
    cout << "Gia tri cua A[" << i << "] = ";  
    cout << *contro[i] << endl;  
}
```

Bước 6: Hoàn thiện hàm main()

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

- **Bước 7:** Lưu bài, chạy kiểm tra chương trình

Sinh viên chọn trên thanh công cụ: File\Save\Gõ tên file cần lưu\Save

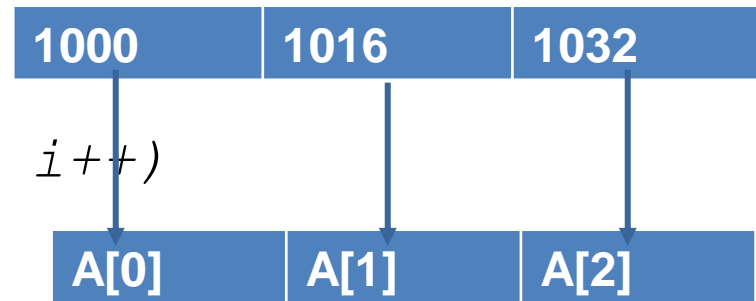

Ấn F5 để chạy và kiểm tra chương trình

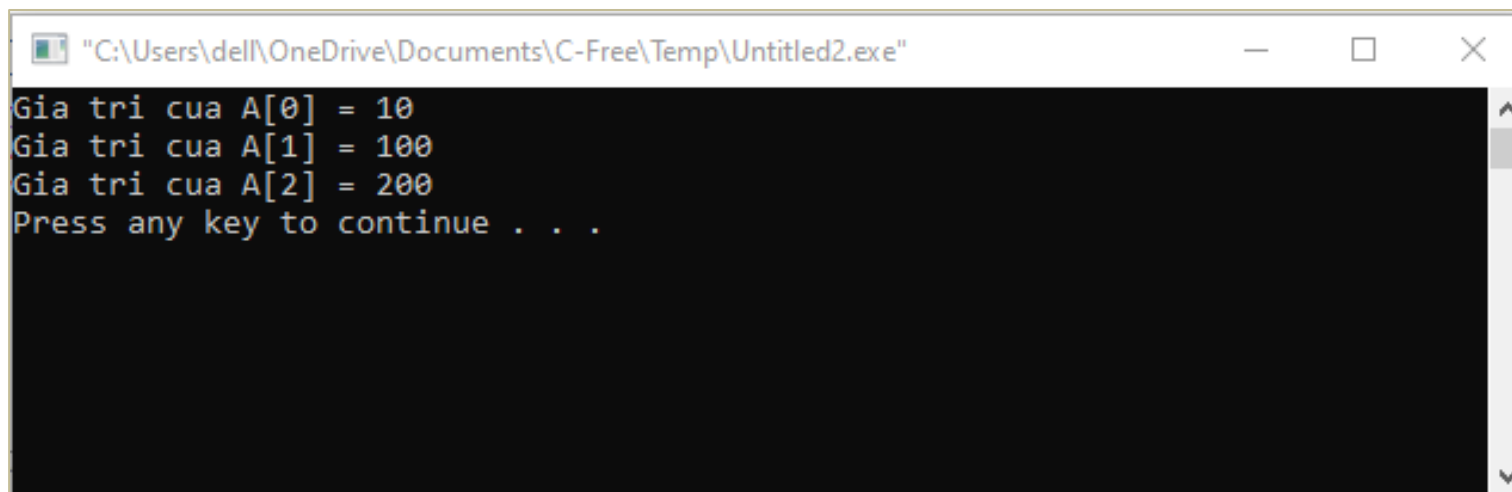
1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

```
1. #include <iostream.h>
2. #define max 3 //const int max =3;
3. int main()
4. {   int A[max] = {10, 100, 200};
5.     int *contro[max];
6.     for (int i = 0; i < max; i++)
7.         contro[i] = &A[i];
8.     for (int i = 0; i < max; i++)
9.     {
10.        cout << "Gia tri cua A[" << i << "]" = ";
11.        cout << *contro[i] << endl;
12.    }
13. }
```


1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 01

Lưu bài, biên dịch chương trình, nếu có lỗi phải sửa lỗi, nếu chương trình chạy đúng sẽ cho kết quả như sau:


```
"C:\Users\del\OneDrive\Documents\C-Free\Temp\Untitled2.exe"
Gia tri cua A[0] = 10
Gia tri cua A[1] = 100
Gia tri cua A[2] = 200
Press any key to continue . . .
```

Tóm lại: Trong bài thực hành 01 chúng ta đã biết cách khai báo, truyền giá trị cho mảng con trỏ

1.3 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 02

Trong bài thực hành này sinh viên tiếp tục tìm hiểu và thực hành cách khai báo và sử dụng mảng con trỏ.

Bài toán: Viết một chương trình để thực hiện các công việc sau:

- a. Nhập vào 5 giá trị nguyên từ bàn phím và thực hiện lưu trữ trong một mảng con trỏ.
- b. In các phần tử của mảng ra màn hình

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 02

Bước 1: Tạo file mới: tương tự như hướng dẫn ở bài thực hành 01

Bước 2: Khai báo thư viện cần dùng

```
#include <iostream.h>
```

1.3 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 02

Bước 3: Nhập giá trị vào mảng con trỏ

```
int A[5], i;  
int *p=A;  
cout<<"Nhap 5 so nguyen : "<<endl;  
for(int i=0; i<5; i++)  
{  
    cout<<" nhap phan tu thu "<<i+1<<": ";  
    cin>>*(p+i);  
}
```

Bước 4: In các phần tử của mảng ra màn hình

```
cout<<"Cac so vua nhap la:"<<endl;  
for(i=0; i<5; i++)  
    cout<<A[i]<<"\t";
```

1.3 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 02

```
1. #include<iostream.h>
2. int    main()
3. {   int A[5],i;
4.     int *p = A;    //khai bao, khoi tao con tro p
5.     cout<<"Nhap 5 so nguyen :"<<endl;
6.     for(int i=0; i<5; i++)
7.     {
8.         cout<<"\nNhap phan tu thu "<<i+1<<": ";
9.         cin>>*(p+i);
10.    }
11.    cout<<"Cac so vua nhap la:"<<endl;
12.    for(i=0;i<5;i++)    cout<<A[i]<<"\t";
13.    return 0;
14. }
```

1.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 02

Bước 5: Thực hiện tương tự như bài thực hành 01

Biên dịch chương trình, nếu có lỗi phải sửa lỗi, nếu chương trình chạy đúng sẽ cho kết quả như sau:


```
"C:\Users\dell\OneDrive\Documents\C-Free\Temp\TTLTCB_Con tro2\Bai02.exe"
Nhap 5 so nguyen :
Nhap phan tu thu 1: 42
Nhap phan tu thu 2: 56
Nhap phan tu thu 3: 11
Nhap phan tu thu 4: 78
Nhap phan tu thu 5: 36
Cac so vua nhap la:
42      56      11      78      36
Press any key to continue . . .
```

Tóm lại: Trong bài thực hành này chúng ta sẽ biết cách sử dụng câu con trỏ mảng

II. HƯỚNG DẪN THƯỜNG XUYỀN

- Sinh viên tiếp tục thực hành các bài tập theo sự gợi ý hướng dẫn.

Trong phần này yêu cầu:

+ Một số phần trong bài sinh viên phải tự thực hiện (Ví dụ: tạo file ban đầu, khai báo thư viện, những hàm có tính chất tương tự ở ví dụ trước).

+ Sinh viên phải tự hoàn thiện chương trình và chạy đúng.

2.1 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 03

Bài toán: Sử dụng con trỏ để thực hiện các công việc sau:

- a. Nhập vào một mảng các giá trị nguyên từ bàn phím
- b. Tìm giá trị lớn nhất của mảng vừa nhập.

Image Upload

```

1 #include<iostream.h>
2 int main(){
3     int n;
4     cout<<"Nhap n= ";
5     cin>>n;
6     int a[n],*pa[n];
7     for(int i=0;i<n;i++){
8         cout<<"Nhap a["<<i<<"]= ";
9         cin>>a[i];
10        pa[i]=&a[i];
11    }
12    int max=0;
13    for(int i=0;i<n;i++){
14        if(*pa[i]>max){
15            max=*pa[i];
16        }
17    }
18    cout<<"Gia tri lon nhat trong mang vua nhap = "<<max<<endl;
19 }

```

"D:\learn\C++(KI2)\B11\TEST.exe"

```

Nhap n= 3
Nhap a[0]= 2
Nhap a[1]= 5
Nhap a[2]= 4
Gia tri lon nhat trong mang vua nhap = 5
Press any key to continue

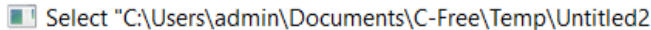
```

Image uploaded by Nguyễn Tuấn Tiến

```

1 #include<iostream>
2 using namespace std;
3 int main () {
4     int a[50],n,max;
5     int *gt=NULL;
6     cout<<" n="; cin>>n;
7
8     for(int i=0; i<n; i++){
9         cout<<"\ta["<<i<<"]=";
10        cin>>a[i];
11    }
12
13    gt=&a[0];
14    max=*gt; ←
15
16    for(int i=0; i<n; i++){
17        if(max<*(gt+i))
18            max=*(gt+i);
19    }
20
21    cout<<"\t\tMax="<< max << endl;
22    return 0;
23 }

```



```

n=5
a[0]=6
a[1]=3
a[2]=99
a[3]=22
a[4]=98
Max=99
Press any key to continue . . .

```

Image uploaded by Le Huu Nam

```

1  #include <iostream>
2
3  using namespace std;
4
5  int main() {
6      int a[30];
7      int n;
8      cout << " nhap so luong phan tu cua mang  : ";
9      cin >> n;
10     // nhập mảng
11     for (int i = 0; i < n; i++) {
12         cout << " nhap a[" << i << "] = ";
13         cin >> a[i];
14     }
15     int* ptr;
16     ptr = &a[0];
17     // tìm MAX
18     int max = *ptr;
19     for (int i = 0; i < n; i++) {
20         if (max < *(ptr + i)) {
21             max = *(ptr + i);
22         }
23     }
24     cout << " gia tri lon nhat la : " << max << endl;
25     system("pause");
26     return 0;
27 }

```

Image uploaded by nguyên trung hiếu

2.1 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 03

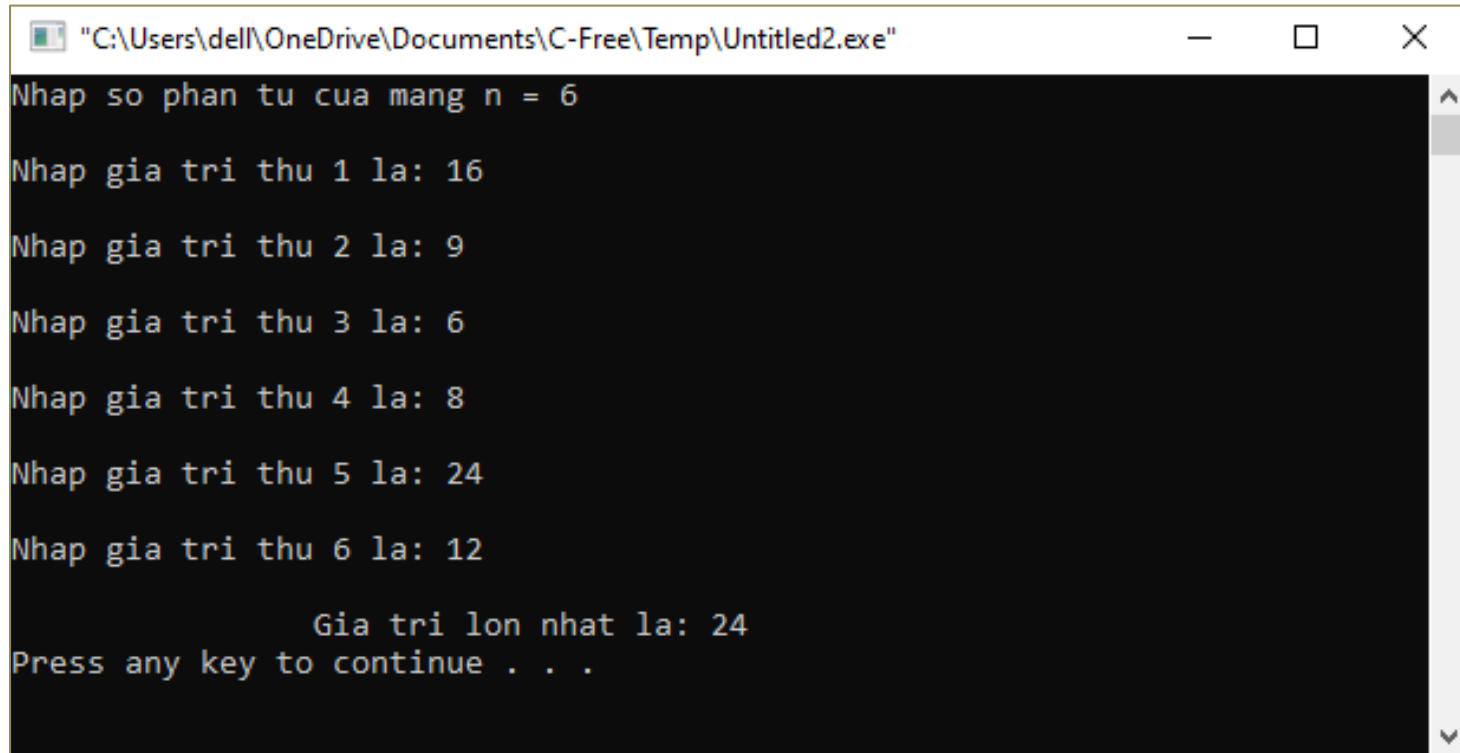
```
1. #include<iostream.h>
2. int  *maxA(int b[],int m)
3. {
4.     int *max = b;
5.     for(int i=1; i<m ;i++)
6.         if (*max<* (max+i) )
7.             *max=* (max+i) ;
8.     return max;
9. }
```

2.1 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 03

```
10. int main()  
11. {  
12. int n,i,*p;  
13. cout<<"Nhap so phan tu cua mang n = "; cin>>n;  
14. int a[n];  
15. for (i=0;i<n;i++)  
16. {  
17.     cout<<"\nNhap gia tri thu "<<i+1<<" la :";  
18.     cin>>a[i];  
19. }  
20. p = maxA(a,n);  
21. cout<<"Gia tri lon nhat la: "<<*p<<endl;  
22. return 0;  
23. }
```

2.1 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 03

- Kết quả khi chạy chương trình


```
"C:\Users\dell\OneDrive\Documents\C-Free\Temp\Untitled2.exe"
Nhap so phan tu cua mang n = 6
Nhap gia tri thu 1 la: 16
Nhap gia tri thu 2 la: 9
Nhap gia tri thu 3 la: 6
Nhap gia tri thu 4 la: 8
Nhap gia tri thu 5 la: 24
Nhap gia tri thu 6 la: 12
                Gia tri lon nhat la: 24
Press any key to continue . . .
```

2.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 04

Bài toán: Sử dụng con trỏ, viết chương trình nhập 2 chuỗi s1 và s2, sau đó so sánh 2 chuỗi.

Image Upload

2.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 04

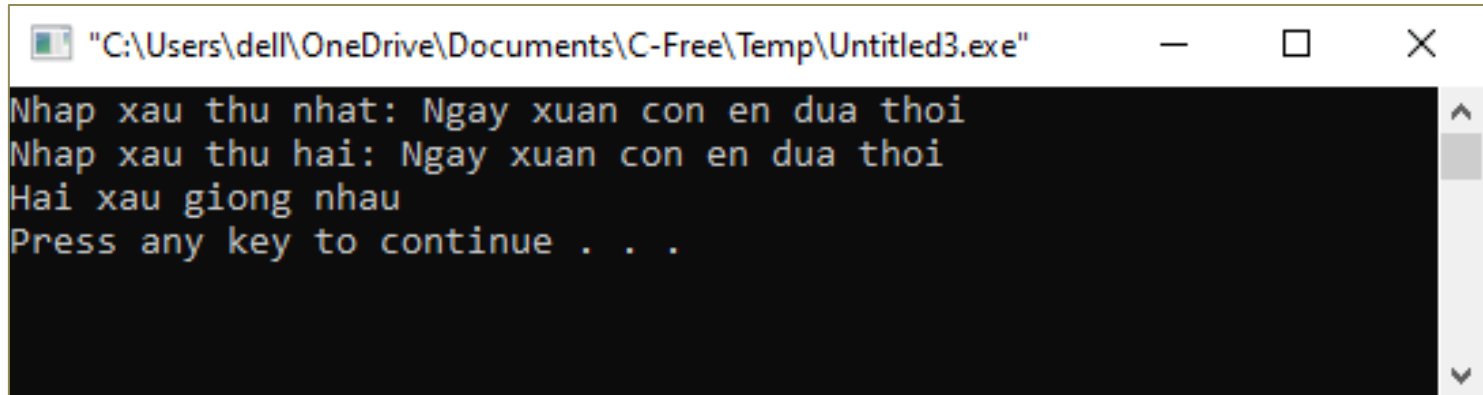
```
1. #include <iostream.h>
2. #include <string.h>
3. int main()
4. {
5.     char *s1, *s2;
6.     s1 = new      char();
7.     s2 = new      char();
8.     cout<<"Nhap xau thu nhat: ";cin.getline(s1,50);
9.     cout<<"Nhap xau thu hai: ";cin.getline(s2,50);
```

2.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 04

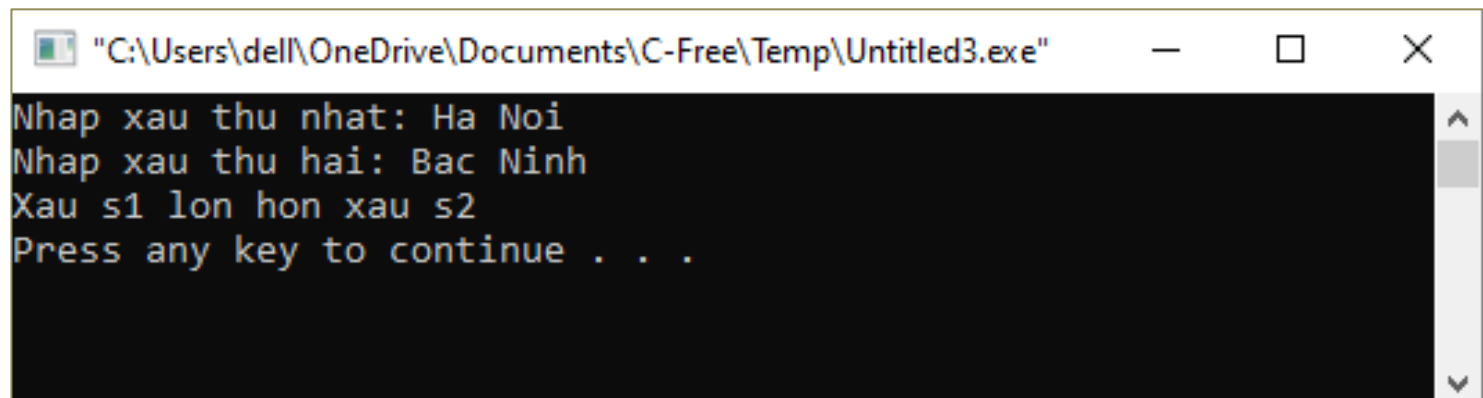
```
10. if (strcmp(s1, s2) == 0)
11.     cout<<"Hai xau giống nhau"<<endl;
12. else
13.     if (strcmp(s1, s2) == 1)
14.         cout<<"Xau s1 lon hon xau s2"<<endl;
15.     else
16.         cout<<"Xau s1 nho hon xau s2"<<endl;
17. return 0;
18. }
```

2.2 HƯỚNG DẪN THỰC HÀNH BÀI 04

- Kết quả khi chạy chương trình


```
"C:\Users\del\OneDrive\Documents\C-Free\Temp\Untitled3.exe"  
Nhap xau thu nhat: Ngay xuan con en dua thoi  
Nhap xau thu hai: Ngay xuan con en dua thoi  
Hai xau giống nhau  
Press any key to continue . . .
```



```
"C:\Users\del\OneDrive\Documents\C-Free\Temp\Untitled3.exe"  
Nhap xau thu nhat: Ha Noi  
Nhap xau thu hai: Bac Ninh  
Xau s1 lon hon xau s2  
Press any key to continue . . .
```

III. BÀI TẬP TỰ GIẢI

Bài 5: Khởi tạo mảng và nhập danh sách tên người và sử dụng con trỏ để trở tới vị trí thứ n thì sẽ ra tên người đó.

Bài 6: Sử dụng con trỏ viết chương trình nhập một dãy số từ bàn phím và đếm xem trong dãy có bao nhiêu số chẵn.

Bài 7: Sử dụng con trỏ viết chương trình nhập một dãy số từ bàn phím và đếm xem trong dãy có bao nhiêu số nguyên tố.

Bài 8: Sử dụng con trỏ viết chương trình nhập một xâu ký tự từ bàn phím và thực hiện chuẩn hóa xâu ký tự vừa nhập.

III. BÀI TẬP TỰ GIẢI

Bài 9: Sử dụng con trỏ viết chương trình nhập một xâu ký tự từ bàn phím và thực hiện đếm xem trong xâu có bao nhiêu từ.

Bài 10. Sử dụng con trỏ, hãy viết một chương trình nhập một dãy số từ bàn phím và thực hiện xóa một phần tử trong dãy ở vị trí thứ k trong dãy (với k nhập từ bàn phím).

Bài 11. Khởi tạo mảng và nhập danh sách tên người và sử dụng con trỏ để trỏ tới vị trí thứ n thì sẽ ra tên người đó.

Bài 12. Sử dụng con trỏ viết chương trình nhập một dãy số từ bàn phím và đếm xem trong dãy có bao nhiêu số chẵn

IV. TỔNG KẾT

Kiến thức cần ghi nhớ trong buổi thực hành:

- 1 Mảng con trỏ, con trỏ xâu
- 2 Cách khai báo và sử dụng
- 3 Viết chương trình áp dụng
- 4 Phát hiện và sửa lỗi

V. GIAO NHIỆM VỤ TUẦN TIẾP THEO

1. Hoàn thành tất cả các bài thực hành trong buổi học và bài tập trong mục D file “B10_Baitap_TTLTCB_2.docx”.

2. Sinh viên đọc tài liệu và chuẩn bị trước nội dung học của tuần tiếp theo:

- **Lập trình với biến cấu trúc**
  - + Khai báo và định nghĩa cấu trúc
  - + Từ khoá typedef
  - + Viết chương trình sử dụng cấu trúc
  - + Phát hiện và sửa lỗi